

Jubileusz 1000-lecia krypty katedry w Chartres

Drodzy pielgrzymi,

W roku 2025 obchodzimy wiele ważnych rocznic:

- 100-lecie *Quas Primas*, encykliki Piusa XI o Chrystusie Królu,
- 350-lecie objawień Najświętszego Serca Jezusa w Paray-le-Monial,
- Jubileusz Kościoła powszechnego wraz z Rokiem Świętym ogłoszonym przez papieża Franciszka z okazji 2025. rocznicy Wcielenia.

Jest jednak jeszcze jedna rocznica, nie mniej znacząca: 1000-lecie krypty katedry w Chartres, którą w 1024 roku wznosił święty biskup Fulbert. Z tej okazji biskup Christory ogłosił rok dziękczynienia, trwający od 8 września 2024 roku do 15 sierpnia 2025 roku, i przyznał pielgrzymom w Chartres, pod pewnymi warunkami, odpust zupełny. Zbliżając się do końca naszej pielgrzymki, przygotujmy się jak najlepiej na to duchowe wydarzenie, odkrywając historię i symbolikę tej pięknej katedry.

Historia katedry w Chartres

Historia katedry sięga początków chrześcijaństwa. W krypcie znajduje się bowiem „Studnia Świętych Męczenników” (*Puits des Saints-Forts*), nazwana tak od męczenników z I i II wieku, którzy według tradycji zostali wrzuceni do tej 30-metrowej głębokiej jamy. Pierwsza budowla, nazwana „Katedrą Awentyna” (*Cathédrale d'Aventin*), została wzniesiona w IV lub V wieku, lecz spłonęła podpalona przez Wizygotów w 743 roku. Druga katedra została z kolei zniszczona przez Wikingów 12 czerwca 858 roku.

Następnie miało miejsce wydarzenie o ogromnym znaczeniu: w 876 roku Karol Łysy, król Francji i cesarz Zachodu, przekazał biskupowi Chartres cenną relikwię, którą otrzymał od swojego dziadka Karola Wielkiego – welon Najświętszej Maryi Panny. Według tradycji welon ten był noszony przez Matkę Bożą podczas Zwiastowania i Narodzenia Pańskiego, a później przechowywany w Konstantynopolu, zanim został podarowany przez cesarzową Wschodu. Relikwia to kawałek jedwabnej tkaniny w kolorze kremowym, o wymiarach 5,35 m na 0,46 m, datowany na I wiek.

(Warto byłoby zamieścić zdjęcie welonu Najświętszej Maryi Panny, a może także krypty!)

Wokół tej relikwii zbudowano czwartą katedrę, która została jednak uderzona przez piorun i spalona w 1020 roku. Wówczas Fulbert, biskup Chartres, postanowił zbudować nową świątynię. Z tej budowli do naszych czasów zachowała się krypta, ukończona w 1024 roku. Krypta ma formę wielkiego obejścia o długości ponad 200 metrów, co pozwalało tłumnym pielgrzymom na wejście i przejście wokół dolnego kościoła. Reszta obecnej katedry została wzniesiona po niszczycielskim pożarze w 1194 roku.

Welon Najświętszej Maryi Panny ocalał z pożaru, lecz został częściowo zniszczony podczas rewolucji w 1793 roku. Pocięty na kawałki, zachowały się jedynie dwa duże fragmenty, które obecnie można zobaczyć w kaplicy absydialnej po lewej stronie chóru katedry, przechowywane w relikwiarzu.

Kult Najświętszej Maryi Panny w Chartres

Kult Matki Bożej w Chartres szybko zyskał ogromny rozmach. Liczne cuda wzmacniały żywą wiarę ludzi średniowiecza. Maryja uzdrawiała chorych, chroniła miasto i czuwała nad kobietami w ciąży. Tradycją stało się powierzenie nienarodzonego dziecka Matce Bożej z Chartres. W przeszłości chrześcijańskie matki (w tym królowe Francji) dotykały szaty Maryi, prosząc o szczęśliwe narodziny.

Pokorni anonimowi, chorzy lub grzesznicy, mieszczenie i szlachcice, królowie Francji i Anglii – w tym św. Ludwik, który pięć razy pielgrzymował do Chartres, oraz Henryk IV, który został tam koronowany – książęta i prałaci, wierni wszelkiego stanu, wszyscy przybywają, aby modlić się przed Maryją, która może ich uzdrowić, ale przede wszystkim pomóc im postępować w pielgrzymce ich ziemskiego życia ku niebu, ku któremu wznoszą się śmiało wieże katedry.

Po okresie upadku, a następnie ciemnych czasach rewolucji, to poeta Charles Péguy na nowo rozbudził nabożeństwo maryjne w Chartres. Jego pielgrzymka do katedry, aby powierzyć Matce Bożej swojego chorego syna i swoje duchowe zmagania, jest przykładem wiary i nawrócenia, które porusza i inspiruje tysiące młodych ludzi, zwłaszcza podczas pielgrzymek studenckich.

W 1983 roku powstała Pielgrzymka Chrześcijaństwa, w której uczestniczycie dzisiaj, początkowo pod patronatem *Centre Charlier*, a następnie *Notre-Dame de Chrétienté*.

Katedra Maryjna: Trzy „Nasze Panie” z Chartres

Postać Najświętszej Maryi Panny pojawia się 181 razy w przedstawieniach w katedrze. Trzy z nich zasługują na szczególną uwagę.

Już w I wieku przed naszą erą miejsce to miało rzekomo mieścić druidyczną grootę ze statuą *Virgo paritura*, czyli „Dziewicy, która ma porodzić” – prorocze zapowiedzenie dziewiczego macierzyństwa Maryi. W XI wieku tradycja ta została schryścianizowana, co dało początek **Notre-Dame-de-Sous-Terre**, Dziewicy, która porodziła, trzymającej Chrystusa na rękach. Pierwotna figura została spalona w 1793 roku, a obecna jest kopią z 1976 roku. Maryja, siedząc na tronie, trzyma swojego Syna na kolanach, który błogosławi świat. Ten wizerunek jest czczony w krypcie katedry, stąd jego nazwa: „Podziemna Matka Boża”. W ciemności naszej ziemskiej pielgrzymki Maryja jest jak świetlista gwiazda w nocy, która nas prowadzi.

Notre-Dame du Pilier, pierwotnie umieszczona na filarze przed lektorium zamykającym prezbiterium, obecnie znajduje się w północnym obejściu, niedaleko welonu Maryi. W jednej ręce trzyma gruszkę, symbolizującą jej rolę nowej Ewy, która przyczyniła się do odkupienia ludzkości. To właśnie przed tym wizerunkiem pielgrzymi składają tysiące karteczek ze swoimi intencjami modlitewnymi, powierzając je ufnie w ręce Maryi na zakończenie swojej pielgrzymki.

Na koniec, **Notre-Dame de la Belle-Verrière** to witraż w Portalu Królewskim, jeden z najstarszych na świecie, prawdopodobnie pochodzący z XII wieku, który przetrwał pożar z 1194 roku. Maryja jest tam przedstawiona jako Matka Dziewica, ubrana w szaty i otoczona aureolą o niezwykle jasnym, niebieskim kolorze, co czyni ten witraż bardzo sławnym.

Drodzy pielgrzymi,

Od dawna chrześcijanie czuli, że aby dostąpić pocieszającego piękna Naszej Pani z Chartres, trzeba się wysilić, pokutować i pielgrzymować. Szukanie piękna w życiu to bowiem akceptacja krzyża, walki, upadku i powstawania. Nasza Pani uczy nas, że aby zachować duszę czystą i piękną jak Ona, trzeba walczyć, bo każde piękno wymaga wysiłku: każda świętość wymaga trwania u stóp Krzyża, jak Maryja. Łaska Chartres polega na gotowości do tego wysiłku, na powrocie z wolną duszą, jako pielgrzym w drodze do wieczności, towarzysz Naszej Pani.

Odpust zupełny

Za zgodą Stolicy Apostolskiej, bp Philippe Christory, biskup Chartres, udziela odpustu zupełnego tym, którzy w Roku Jubileuszowym przybędą na pielgrzymkę do Naszej Pani z Chartres i przekroczą święte drzwi. Odpust zupełny to darowanie przez Boga całej kary doczesnej za grzechy już odpuszczone. Kościół rozdziela i stosuje wobec wiernych skarbiec zadośćuczynienia i wynagrodzenia Chrystusa, Najświętszej Maryi Panny i świętych.

Warunki uzyskania odpustu zupełnego:

- Być ochrzczonym,
 - Mieć szczere pragnienie uzyskania odpustu,
 - Wykonać przepisany czyn (w tym przypadku: odbyć pielgrzymkę do Chartres i przekroczyć święte drzwi),
 - Być w stanie łaski uświęcającej, po spowiedzi odbytej w ciągu 8 dni przed lub po,
 - Być wolnym od przywiązania do jakiegokolwiek grzechu, nawet powszedniego,
 - Przyjąć Komunię Świętą w tym samym dniu, w przeddzień lub w ciągu następnych 8 dni,
 - Pomodlić się w intencjach Ojca Świętego (Ojcze Nasz, Zdrowaś Maryjo, Chwała Ojcu).
-

Modlitwa Jubileuszowa do Naszej Pani z Chartres

Modlitwa na Rok Jubileuszowy autorstwa bp. Philippe'a Christory, Biskupa Chartres

Nasza Pani z Chartres, o moja najśłodsza Matko,
Przychodzę do Ciebie jak dziecko, z pełnym zaufaniem.
Z głębokim szacunkiem pochylam się przed Tobą.
Otul mnie swoim welonem czułości.
Wylej swoją miłość na wszystkich, którzy się do Ciebie modlą.
Zanieś nasze intencje do Jezusa, Twojego Syna.
Suwerenna i czuła Matko, uproś nam łaski
(Wymień łaski), o które Cię prosimy.
Pociesz płaczących, dotknij serca grzeszników,
Chroń rodzinę, strzeż dzieci,
Ulżyj chorym, odwiedź osoby samotne,
Wspieraj Kościół i umacniaj chrześcijan,
Daj nam świętych kapłanów i ich umacniaj.
Przynieś pokój światu i do serca każdego człowieka.

Z Twojej krypty, Nasza Pani z Podziemi,
Bądź Pośredniczką wszelkich łask!
Z Twojego świętego tronu, Nasza Pani z Kolumny,
Bądź Szafarką skarbów niebieskich!
O Niepokalana Dziewico, Matko Boga i Matko ludzi,
Bądź moją Matką na życie na tym świecie i na wieczność.
Oddaję się Tobie, przyjmij mnie, abym,
Narodzony przez Ciebie, na zawsze upodobnił się do Jezusa.

Amen.